

3 OCTOBER

Jaap Smit leidt herdenkingsdienst

'Sta er eens bij stil'

Hij bracht zijn jeugd door in Leiden, maar woonde nog nooit de herdenkingsdienst in de Pieterskerk bij. Nu hij commissaris van de koning is, komt daarin verandering voor Jaap Smit: hij leidt de dienst.

Commissaris van de koning en theoloog Jaap Smit kijkt er naar uit. Hij gaat straks voor in de herdenkingsdienst van Leidens Ontzet. Een belangrijke taak, die hij graag vervult. „Vrijheid is een groot goed, dat onderhouden moet worden. „De dienst heeft al eeuwenlang plaats, een mooie traditie die bij het feest past zoals haring ook past”, zegt Smit. „Breder herdenken we dat Leiden is bevrijd en denken we na over onze eigen vrijheid. Vrij zijn is niet gratis, in deze tijd kan het geen kwaad om na te denken over wat vrijheid voor ons betekent.” „De semi-religieuze viering trekt enorm veel mensen, en dat in deze tijd”, zegt Smit met enige verbazing in zijn stem. „De dienst heeft trekken van een liturgische viering, maar dan gericht op een publiek dat voor een groot deel niet in de kerk komt. Het is een bijzondere traditie waar we zuinig op moeten zijn.”

Oegstgeest

Smit, die zijn jeugd in Leiden doorbracht, herinnert zich de festiviteiten nog goed. „Als scholier ging ik begin jaren '70 het liefst naar de kermis, die toen nog bij de Groenordhallen stond. Ik was een dag vrij, dat was in die tijd ook hartstikke mooi. Later, als student, ging ik met vrienden de stad in om een biertje te drinken.”

„Ik ben jaren uit de stad weggevoerd, maar sinds kort woon ik net over de grens van Leiden, in Oegstgeest. Vorig jaar ben 's ochtends

vroeg naar het Van der Werfpark gegaan om naar de koraalzing te luisteren. Ik was onder de indruk van zoveel mensen die voor dag en dauw klassieke en traditionele liederen zongen. Daaraan zie je dat een stad leeft en dat is waardevol.”

Sterke stad

De liturgie is al vastgesteld en een aantal liederen heeft de oud-predikant ook al klaar liggen. „Het lied 'wij hebben een sterke stad' uit het liedboek van de kerken doet me direct aan Leiden denken”, vertelt hij.

„Het thema is dit jaar 'de wereld op z'n kop', ik zal een tekst zoeken die daarbij aansluit. Het moet in ieder geval gaan over de snel veranderende wereld waarin oude vanzelfsprekendheden en wetten ter discussie staan.”

Maak er een mooi feest van, geniet van de dag, maar sta ook stil bij de basis van het feest. Dat wil Smit de Leidenaars meegeven tijdens zijn dienst. „Het mooie van drie oktober is dat we plezier hebben maar ook serieus kunnen zijn met elkaar”, vertelt de commissaris. „Er was een tijd dat honger en armoede in Leiden ondraaglijk werden en dat de bevolking bevrijd werd van haar bezetter. Je hoeft natuurlijk niet de hele dag met een somber gezicht rond te lopen, maar sta er eens bij stil.”

De herdenkingsdienst is zaterdag 3 oktober in de Pieterskerk en begint om 10.00 uur.

Nelleke Groot

Jaap Smit bezocht nog nooit de herdenkingsdienst.

FOTO TACO VAN DER EB